

Eğitici Drama

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

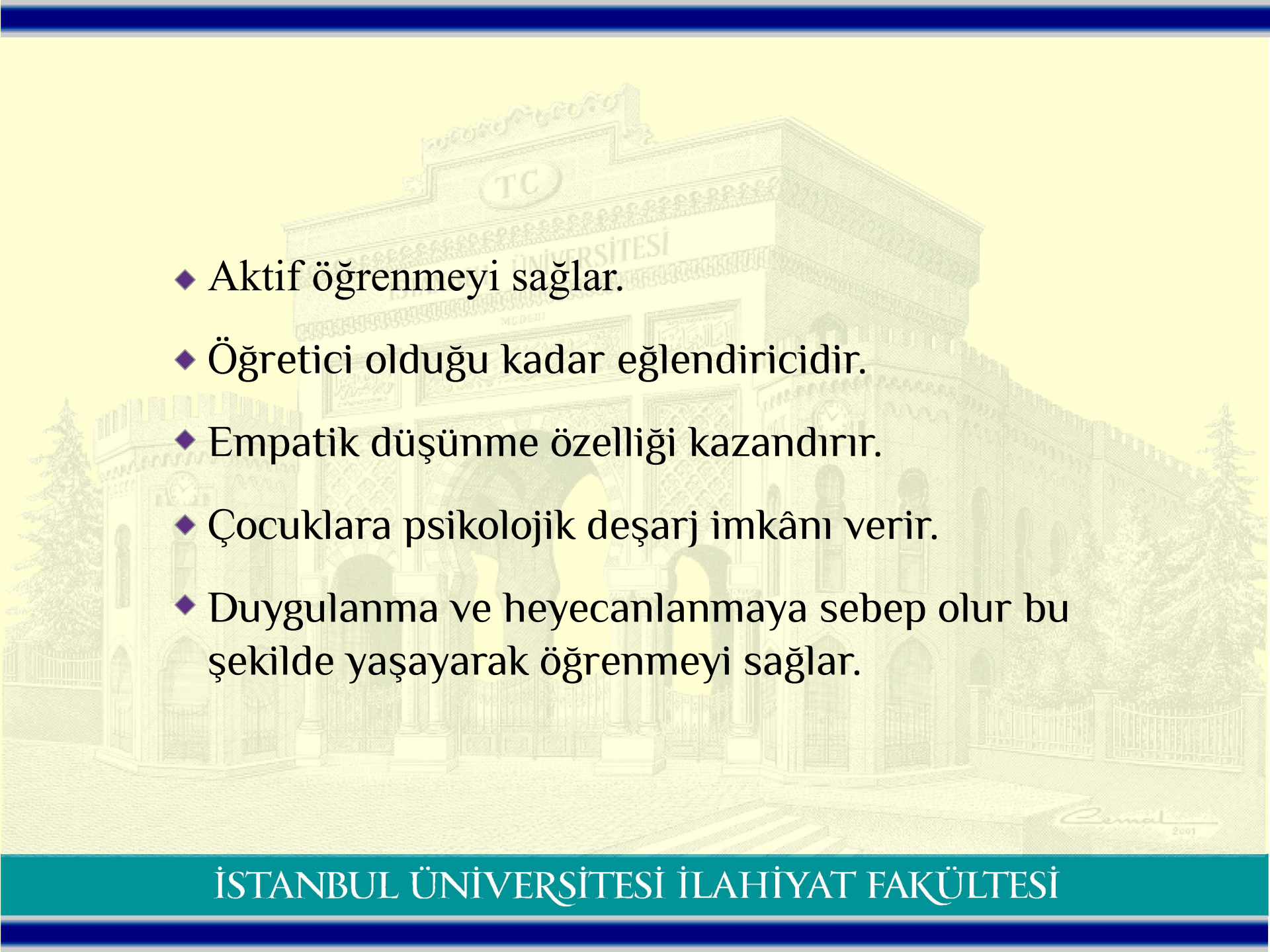

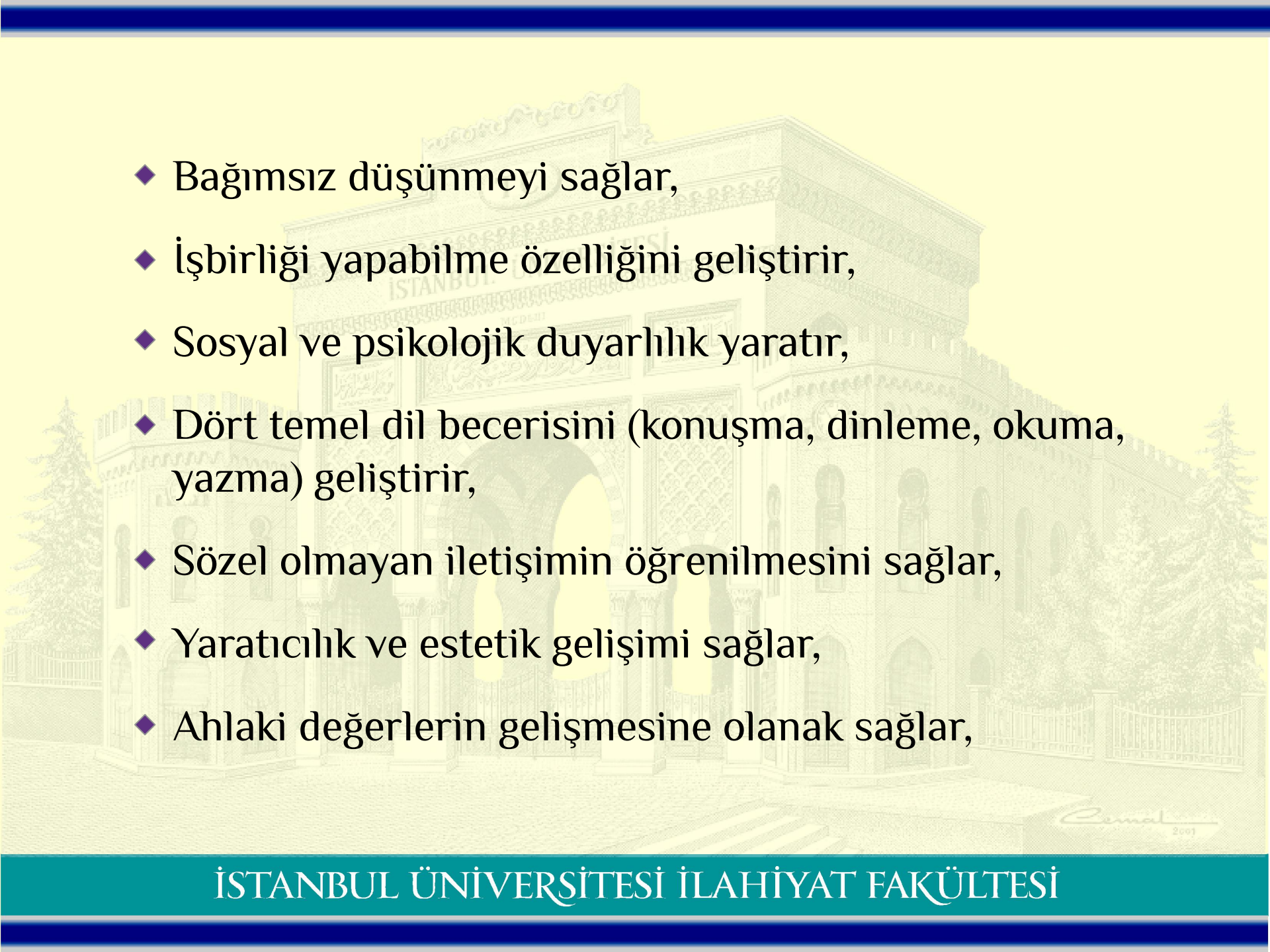
Eğitici Drama

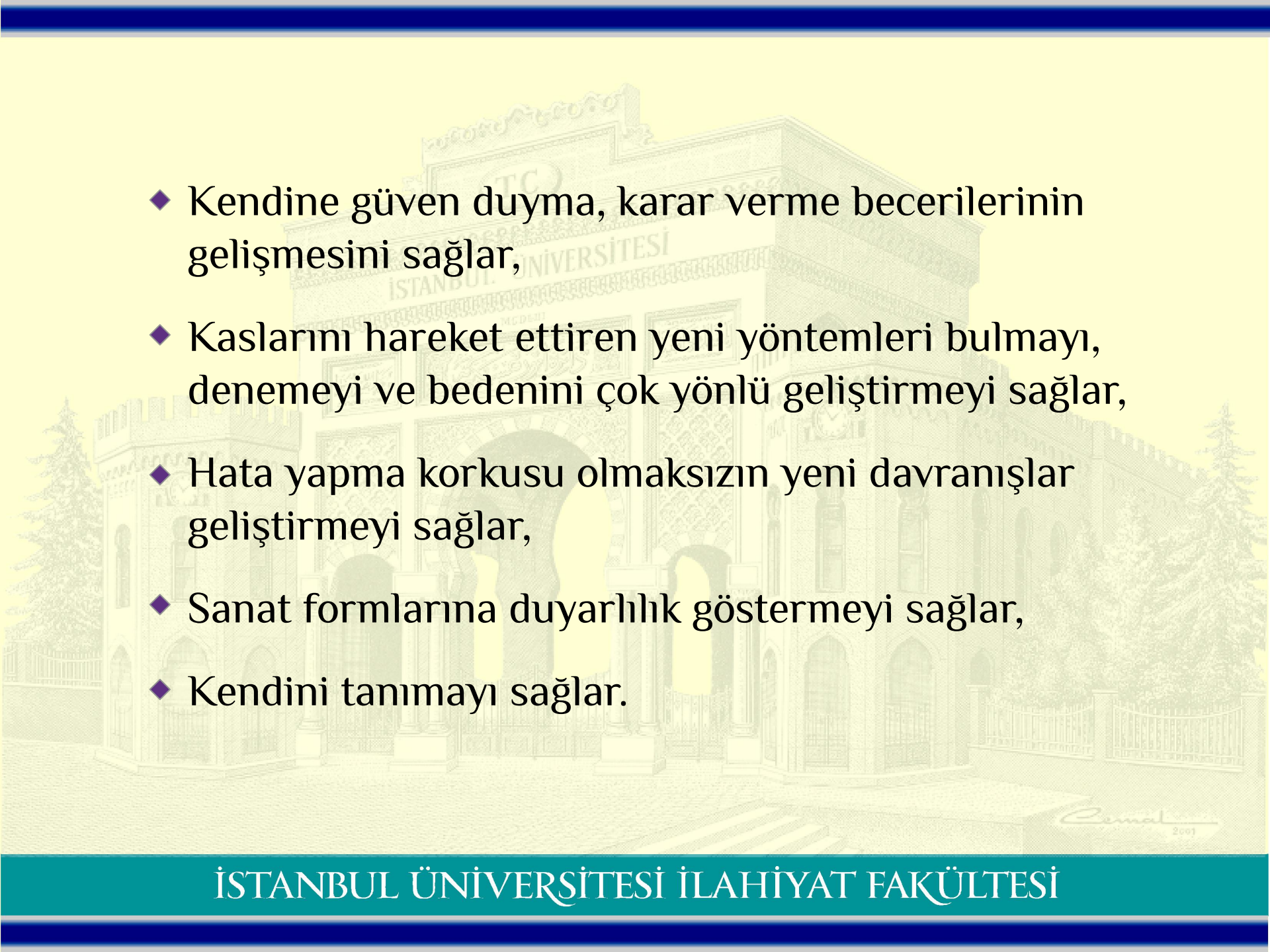
Bir eylemin bir olayın, duygunun, çeşitli rollerin, bir kavramın, konunun ya da öykünün, hatta şiirin, canlı ve cansız varlıkların sözel ve sözsüz, kendiliğinden davranışlarla taklit yolu ile canlandırılmasıdır. (Alev ÖNDER)

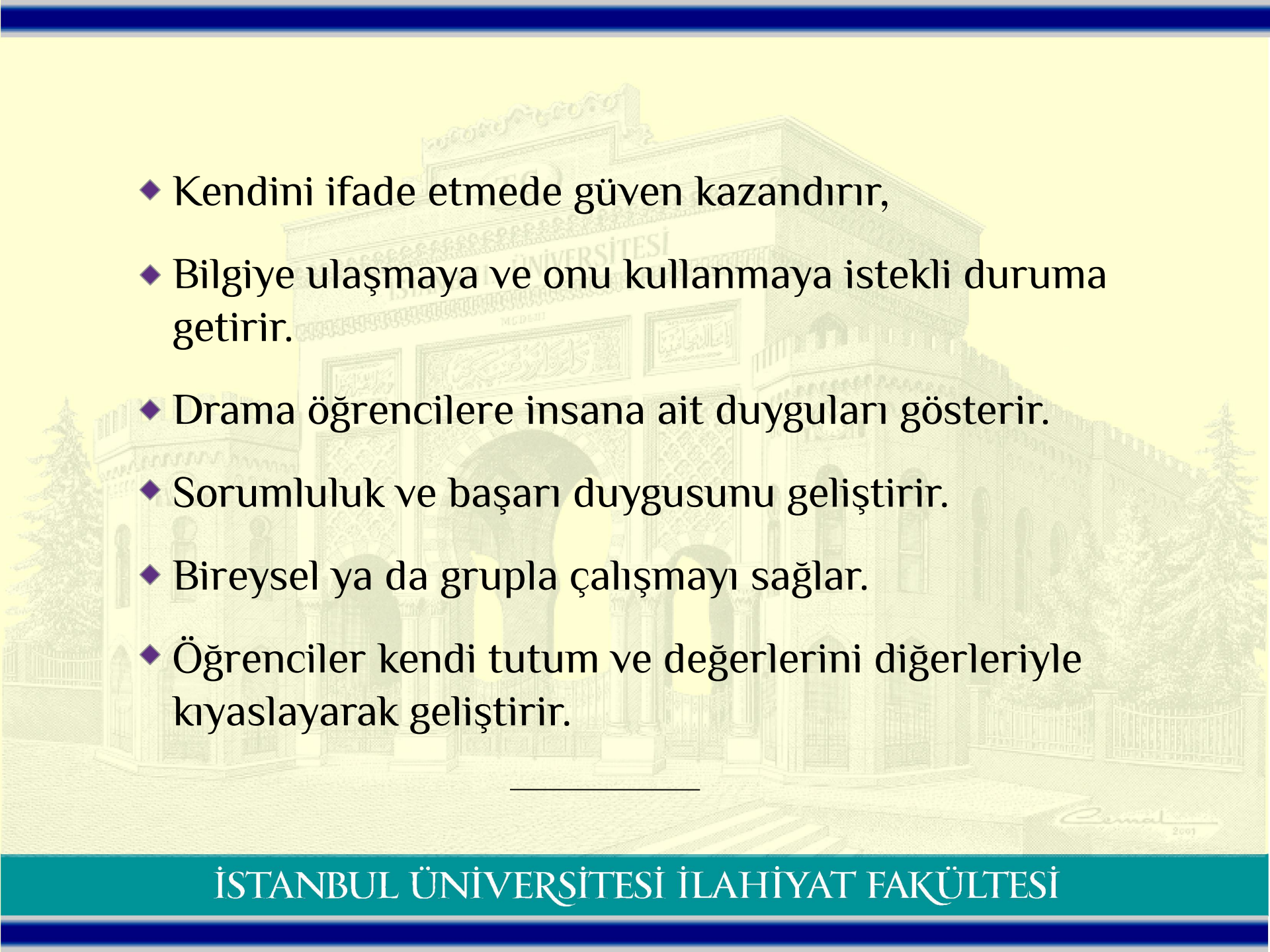

Eğitici dramanın
faydaları nelerdir?

-
- ◆ Aktif öğrenmeyi sağlar.
 - ◆ Öğretici olduğu kadar eğlendiricidir.
 - ◆ Empatik düşünme özelliği kazandırır.
 - ◆ Çocuklara psikolojik deşarj imkânı verir.
 - ◆ Duygulanma ve heyecanlanmaya sebep olur bu şekilde yaşayarak öğrenmeyi sağlar.

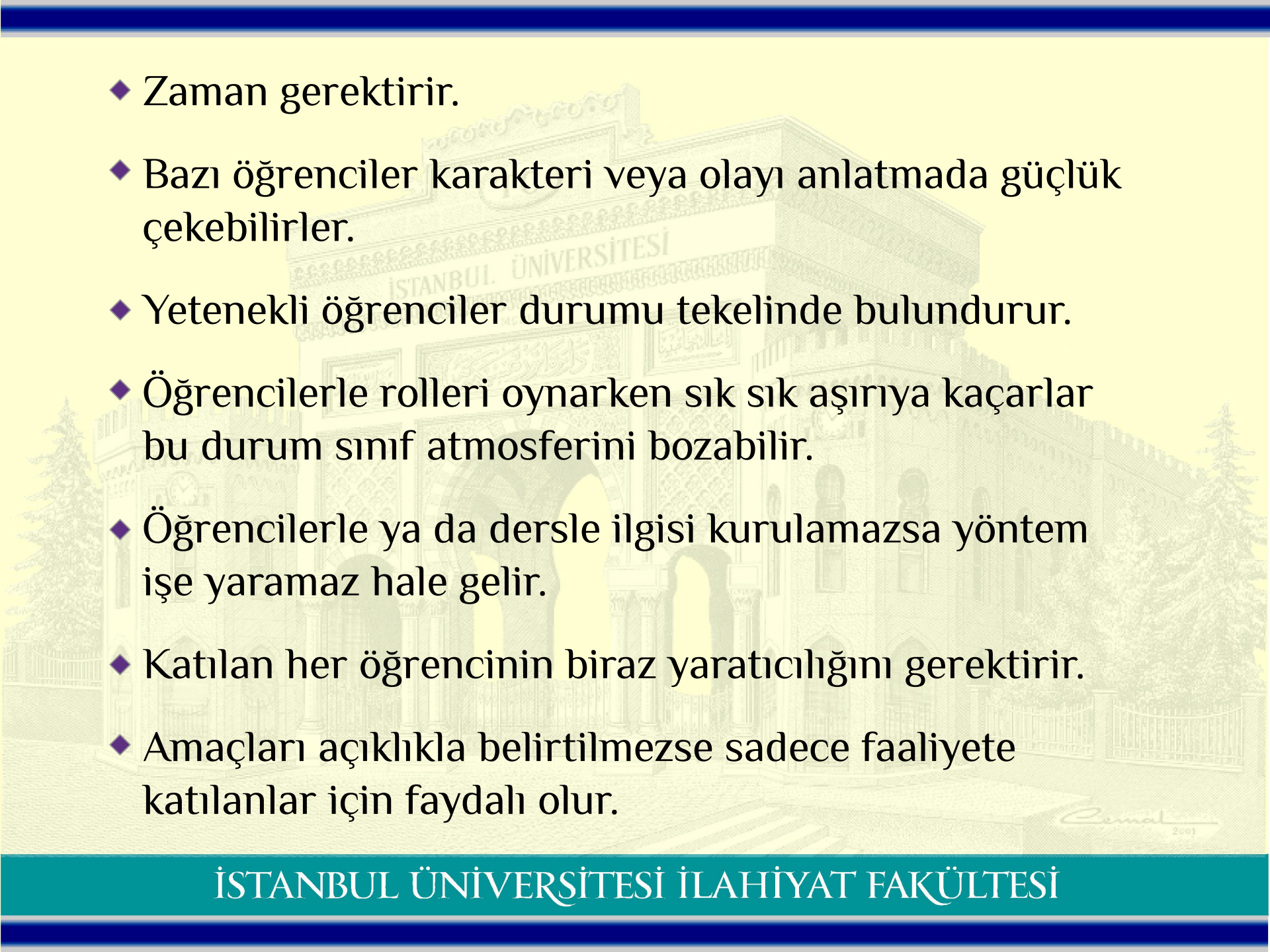
-
- ◆ Bağımsız düşünmeyi sağlar,
 - ◆ İşbirliği yapabilme özelliğini geliştirir,
 - ◆ Sosyal ve psikolojik duyarlılık yaratır,
 - ◆ Dört temel dil becerisini (konuşma, dinleme, okuma, yazma) geliştirir,
 - ◆ Sözel olmayan iletişimin öğrenilmesini sağlar,
 - ◆ Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlar,
 - ◆ Ahlaki değerlerin gelişmesine olanak sağlar,

-
- ◆ Kendine güven duyma, karar verme becerilerinin gelişmesini sağlar,
 - ◆ Kaslarını hareket ettiren yeni yöntemleri bulmayı, denemeyi ve bedenini çok yönlü geliştirmeyi sağlar,
 - ◆ Hata yapma korkusu olmaksızın yeni davranışlar geliştirmeyi sağlar,
 - ◆ Sanat formlarına duyarlılık göstermeyi sağlar,
 - ◆ Kendini tanımayı sağlar.

-
- ◆ Kendini ifade etmede güven kazandırır,
 - ◆ Bilgiye ulaşmaya ve onu kullanmaya istekli duruma getirir.
 - ◆ Drama öğrencilere insana ait duyguları gösterir.
 - ◆ Sorumluluk ve başarı duygusunu geliştirir.
 - ◆ Bireysel ya da grupta çalışmayı sağlar.
 - ◆ Öğrenciler kendi tutum ve değerlerini diğerleriyle kıyaslayarak geliştirir.

Eğitici dramanın
olumsuz yönleri
nelerdir?

-
- ◆ Zaman gerektirir.
 - ◆ Bazı öğrenciler karakteri veya olayı anlatmada güçlük çekebilirler.
 - ◆ Yetenekli öğrenciler durumu tekelinde bulundurur.
 - ◆ Öğrencilerle rolleri oynarken sık sık aşırıya kaçarlar bu durum sınıf atmosferini bozabilir.
 - ◆ Öğrencilerle ya da dersle ilgisi kurulamazsa yöntem işe yaramaz hale gelir.
 - ◆ Katılan her öğrencinin biraz yaratıcılığını gerektirir.
 - ◆ Amaçları açıklıkla belirtilmezse sadece faaliyete katılanlar için faydalı olur.

Eğitici drama türleri nelerdir?

Rol Oynama: Kişinin kendisinin olmayan bir rolü davranışlarıyla oynamasıdır.

Paralel Çalışma: Öğrenciler gruplara ayrılarak aynı konu üzerinde uygulamalar yaparlar. Mesela, sadaka verme konusunda yapılacak bir paralel çalışma “bir elin verdiği diğer elin duymaması” temel prensibi çerçevesinde iyilik yapmanın farklı çeşitlerini kavramada öğrenciler için faydalı olabilir.

Zihinde Canlandırma: Bir konuyu anlatılırken öğrencilerin gözlerini kapatıp zihinlerinde canlandırmaları istenir. Tarihi nitelikli hadiselerin zihinde canlandırılmasında. Tasavvufi özellik taşıyan bazı kavramların anlaşılmasında faydalı olabilir.

Müzikle Drama: işlenilecek konuya ilişkin ilahi veya müzik parçalarının ön hazırlık olarak sınıfta dinletilmesi veya manası öğrenilmiş bir Kur'an-ı Kerim suresinin zihinde canlandırma tekniği ile de birleştirilerek manası düşünülerek dinlenmesi şeklinde uygulanabilir.

Pantomim: Öğrenciler sözcük yerine hareketlerle bir şeyi canlandırırlar veya oynarlar. Abdestin alınışı, insanlar arası ilişkilerde uyulacak nezaket ve görgü kuralları, temizlik, namaz kılınması gibi konularda pantomimden yararlanılabilir.

Öykü/Olay Canlandırma: Çeşitli kıssalar bu şekilde canlandırmaya müsaittir.

Resim Yapma: Drama faaliyetlerinden sonra resim yapma tekniği kullanılabilir.

Kukla Oyunları: Karagöz oyunu çok yönlü olarak faydalanılabilecek bir kukla oyunudur. Kuklaların çocuklar tarafından daha önce hazırlanmış olması da kukla ile dramayı çocuk için daha cazip ve eğlenceli kılacaktır.

Eğitici drama
uygulama
basamakları
nelerdir?

Yapılacak drama etkinliğinin türünün belirlenmesi.

Kazandırılması düşünülen hedef davranışların
dramaya uygunluğunun tespiti.

Isınma (grubun hazır hale getirilmesi).

Katılımcıların (rol oynayacakların) seçilmesi.

Sahnenin ayarlanması.

Seyircilerin hazır hale getirilmeleri.

Canlandırılması.

Tartışılması ve değerlendirilmesi.

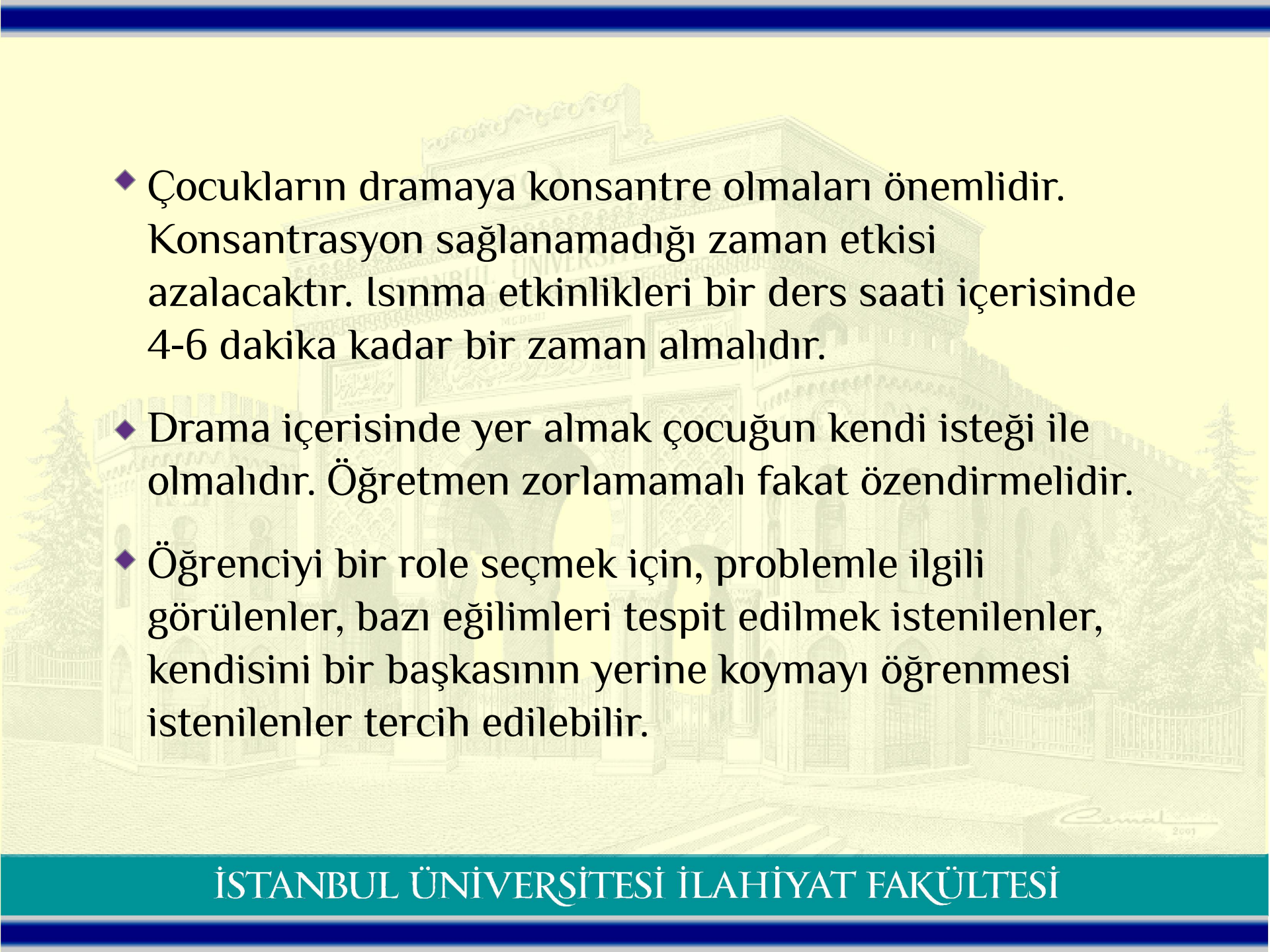
Tekrar canlandırılması.

Tecrübelerin paylaşılması ve genelleştirmeler
yapılması.

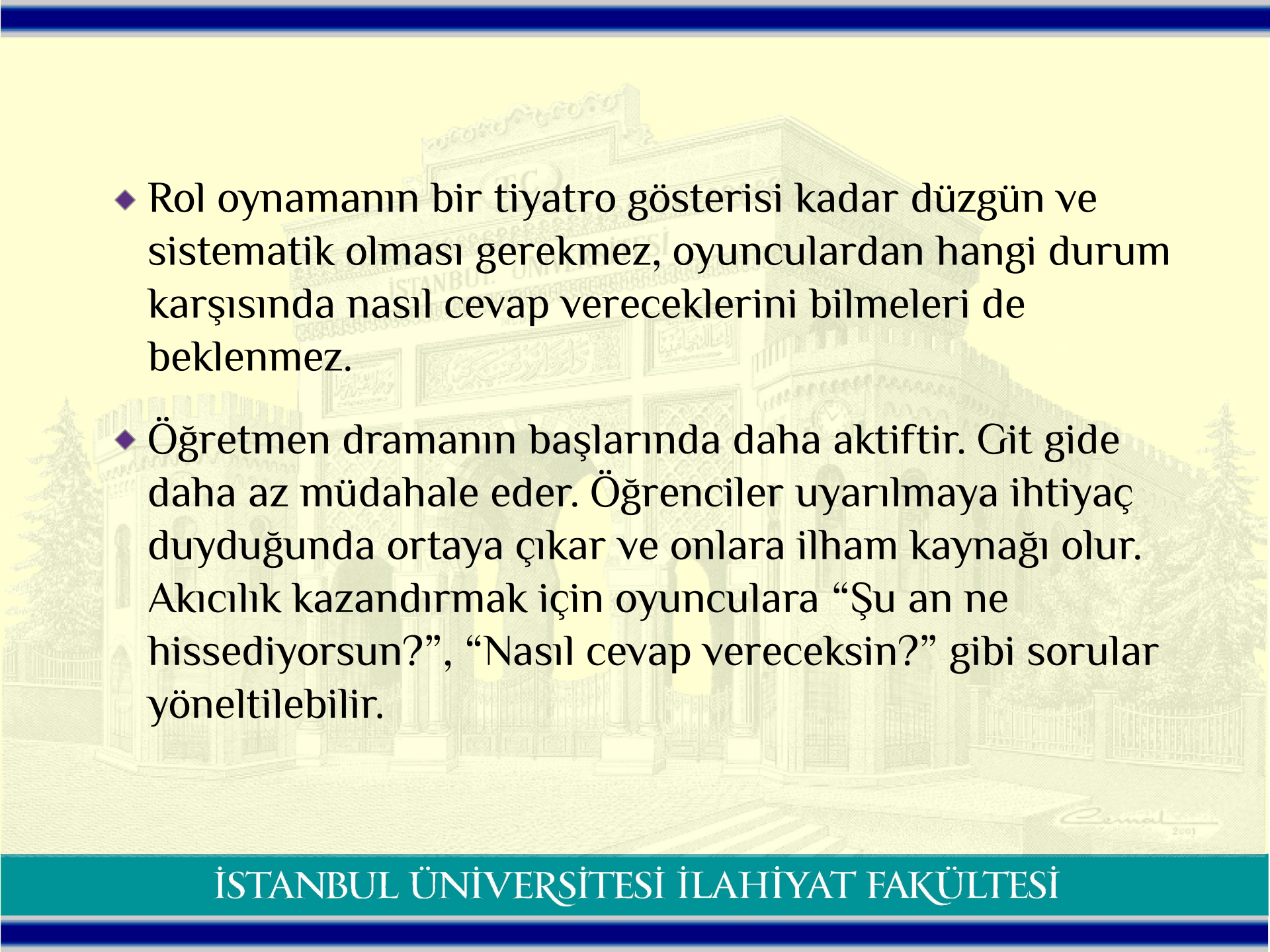
Eğitici dramayı uygularken
nelere dikkat etmeliyiz?

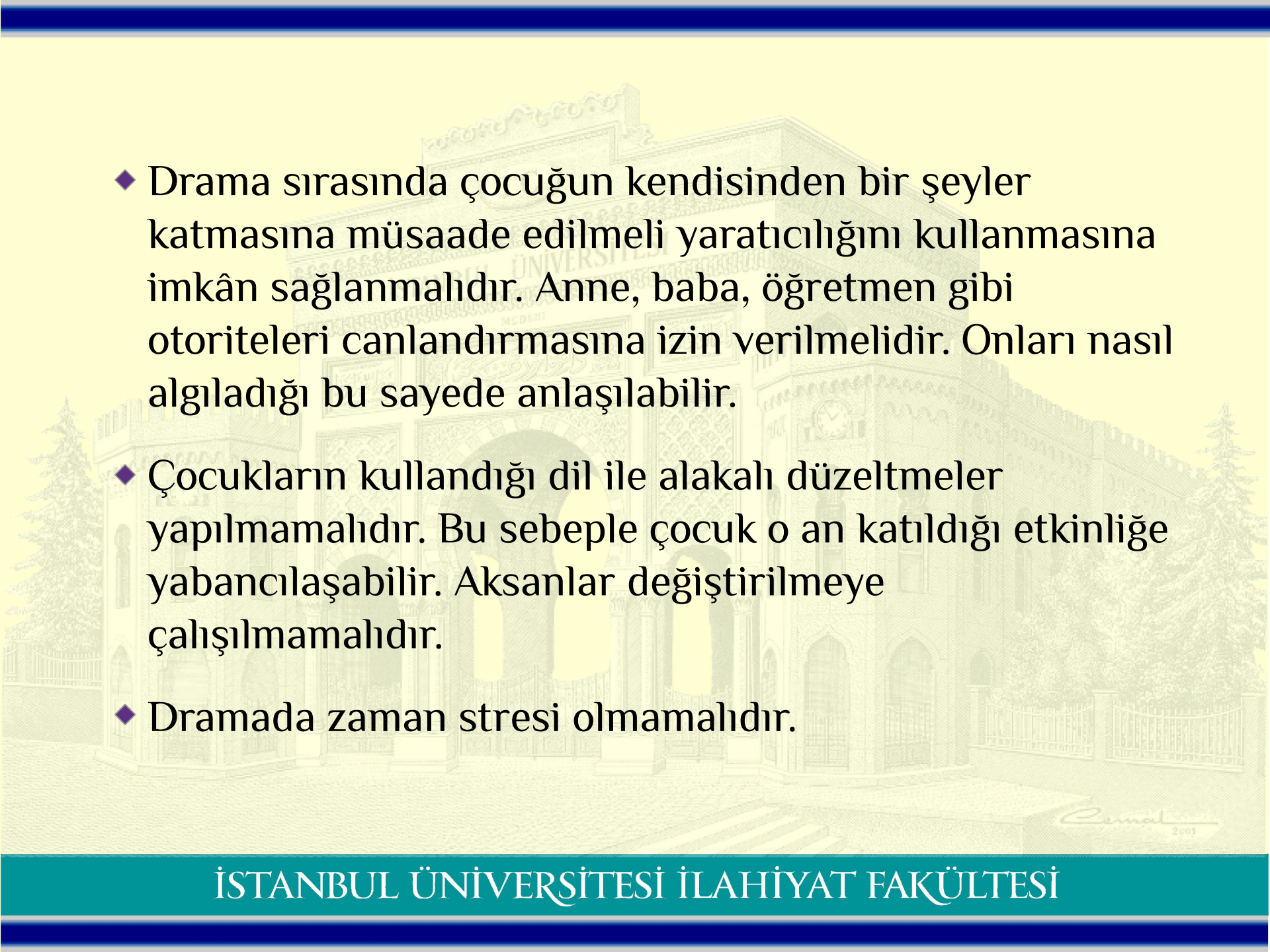
- ◆ Başka yöntem veya tekniklerle de aynı ölçüde kazandırılabilen davranışlar, drama ile uygulanırsa zaman israfına sebep olunacaktır.
- ◆ Çocuğun gelişim süreci ve ihtiyaçları da uygulanacak drama etkinliğinin seçiminde önemlidir.
- ◆ Ne tür bir örnek (pantomim vs.) kullanılacağına karar vermek gerekir.
- ◆ Okuma kısmı oldukça önemlidir. Yetişkin bir insan okunan bir metnin bazı kısımlarını atlasa dahi zihninde olayı şekillendirebilir. Fakat çocuk eğer hikâyeyi dramatize edecekse olanların hepsini baştan sona anlamak durumundadır.

-
- ◆ Çocukların dramaya konsantre olmaları önemlidir. Konsantrasyon sağlanamadığı zaman etkisi azalacaktır. Isınma etkinlikleri bir ders saati içerisinde 4-6 dakika kadar bir zaman almalıdır.
 - ◆ Drama içerisinde yer almak çocuğun kendi isteği ile olmalıdır. Öğretmen zorlamamalı fakat özendirmelidir.
 - ◆ Öğrenciyi bir role seçmek için, problemle ilgili görülenler, bazı eğilimleri tespit edilmek istenilenler, kendisini bir başkasının yerine koymayı öğrenmesi istenilenler tercih edilebilir.

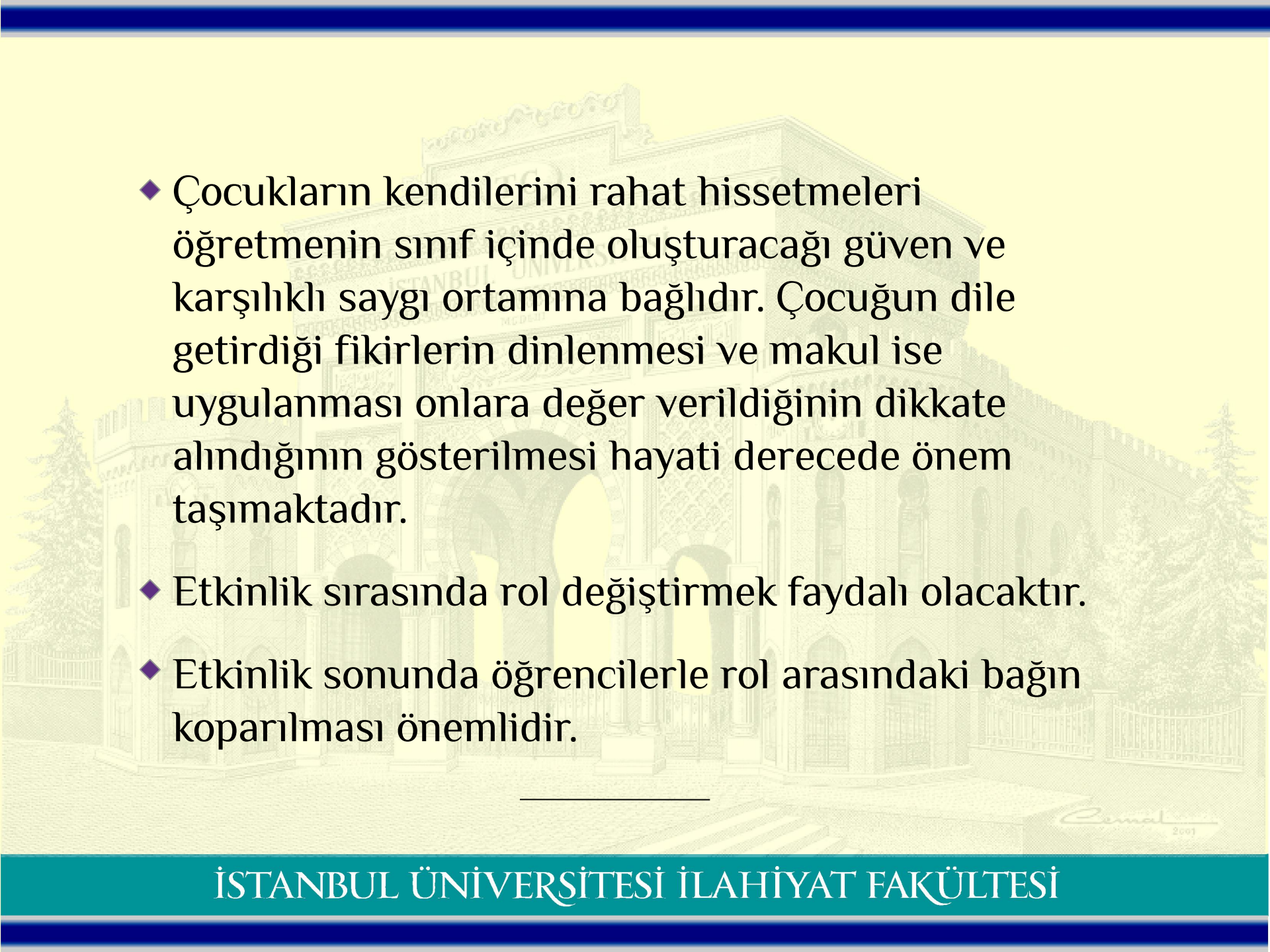
- ◆ Gönüllü olmak için cesaret edemeyen öğrenciler de bulunabilir. Bunlar için oyunun ortalarına doğru “kimler bugün rol almadı?” diye sorularak istedikleri rol verilmek sureti ile oyuna dahil edilebilirler.
- ◆ Sınıf ortamında oyunun herkes tarafından kolaylıkla izlenebileceği bir oturma düzeni oluşturmak gerekir.
- ◆ Eğitici drama oyununun okulda oynanacağı en uygun yer sınıftır. Mutlaka bir atölye düzenlenmesine gerek yoktur. Gerçek ortam çalışmaları sırasında okulun ve dolayısıyla sınıfın dışında örneğin müzelerde, mağazalarda ve parklarda drama oyunu oynanabilir.

- ◆ Seyircilerin drama ile aktif olarak ilgilenmeleri oyunu değerlendirebilmeleri ve beraberce tecrübe kazanabilmeleri için önemlidir. Oyunculara gerekli bilgiler verildikten sonra rolleri hakkında bir miktar düşünme imkânı tanınır. Bu arada öğretmen seyircileri oyun, oyuncular, oyunda dikkat edilmesi gereken noktalar, oyundan sonra gerçekleştirilecek olan tartışmaların özellikleri gibi konularda bilgilendirir. Seyircilerin genellikle şu üç noktada yoğunlaşması istenir, “Ne gördün?”, “Ne hissettin?”, “Olayın arkasında yatan sebep nedir?” Seyircilerin olayın başka şekilde nasıl gerçekleştirilebileceği hususunda alternatifler üretmeleri de istenir.

-
- ◆ Rol oynamanın bir tiyatro gösterisi kadar düzgün ve sistematik olması gerekmez, oyuncuların hangi durum karşısında nasıl cevap vereceklerini bilmeleri de beklenmez.
 - ◆ Öğretmen dramının başlarında daha aktiftir. Git gide daha az müdahale eder. Öğrenciler uyarılmaya ihtiyaç duyduğunda ortaya çıkar ve onlara ilham kaynağı olur. Akıcılık kazandırmak için oyunculara “Şu an ne hissediyorsun?”, “Nasıl cevap vereceksin?” gibi sorular yöneltilebilir.

-
- ◆ Drama sırasında çocuğun kendisinden bir şeyler katmasına müsaade edilmeli yaratıcılığını kullanmasına imkân sağlanmalıdır. Anne, baba, öğretmen gibi otoriteleri canlandırmasına izin verilmelidir. Onları nasıl algıladığı bu sayede anlaşılabilir.
 - ◆ Çocukların kullandığı dil ile alakalı düzeltmeler yapılmamalıdır. Bu sebeple çocuk o an katıldığı etkinliğe yabancılaşabilir. Aksanlar değiştirilmeye çalışılmamalıdır.
 - ◆ Dramada zaman stresi olmamalıdır.

- ◆ Öğretmen dramanın belli bir bakış açısı ve düşüncüyü sergilemekte başarılı olduğunu düşündüğünde dramaya son verebilir. Eğer öğrenciler tarafından olayın iyi anlaşılmadığını fark ederse tekrar oynanmasını isteyebilir.
- ◆ Öğrencilerin durumu insan ilişkileri noktasında genelleyebilmeleri hemen gerçekleşmez. Zaman içinde tecrübe kazandıkça öğrenciler de genellemeler yapmaya alışacaklardır. Asıl amaç, çocukların tecrübeleriyle olayın ilişkilendirilmesidir.
- ◆ Öğrenciler tarafından kabul gören genellemelere ulaşılır.

-
- ◆ Çocukların kendilerini rahat hissetmeleri öğretmenin sınıf içinde oluşturacağı güven ve karşılıklı saygı ortamına bağlıdır. Çocuğun dile getirdiği fikirlerin dinlenmesi ve makul ise uygulanması onlara değer verildiğinin dikkate alındığının gösterilmesi hayati derecede önem taşımaktadır.
 - ◆ Etkinlik sırasında rol değiştirmek faydalı olacaktır.
 - ◆ Etkinlik sonunda öğrencilerle rol arasındaki bağın koparılması önemlidir.
-

TEŞEKKÜR EDERİM...

mismailbagdatli@yahoo.com

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ